

شما الآن می‌بینید فرق مختلف مسلمان به امام حسین (ع) اظهار عشق می‌کنند؛ غیر مسلمان‌ها هم همین‌طور! مسیحی، زرتشتی، هندو. این راه پیمایی اربعین را شما مشاهده کنید و ببینید! اینها همه نشان‌دهنده ارزش‌گذاری خداوند بر روی شهادت و خون شهید و راه شهادت است؛ این را باید حفظ کرد، این را باید نگه داشت. (1402/5/22)
www.basirat.ir

▼ گزارش روز آقای خاتمی؛ مخاطب شماست

چند روز پیش سید محمد خاتمی در دیدار با «شورای مرکزی کانون زندانیان سیاسی مسلمان قبل از انقلاب» گفته است: «باید در کنار مردم ایستاد و دردهای آنها را شناخت و بیان کرد و به حاکمیت اعلام کنیم که به مردم بد می‌کند. مردم که برده نیستند! آدمی را سرکار بیاورید که بتواند کار کند و جواب مردم را بدهد. ... اگر خوداصلاحی نکنید نابودی‌تان حتمی است، انتخابات برای مردم است؛ باید واقعاً انتخابات صورت گیرد. نمی‌شود دست و پای کسی را ببندید و بگویید شنا کن!»

مطالبه‌گری و انتقاد ذاتی جامعه است. اگر از محتوای رادیکال آقای خاتمی بگذریم، نکته‌ای که وجود دارد، این است که فردی که گارد انتقاد و مطالبه گرفته، اولین پرسشی را که باید پاسخ دهد، قدرالسهمش از وضعیت موجود است. آقای خاتمی از مریخ که نیامده است؛ بلکه خود بخشی از «مخاطب بایدهایی» است که می‌گوید. اگر تسامحاً از دولت هاشمی و میرحسین بگذریم، در 16 سال از 26 سال گذشته یا شخص خاتمی بر سر کار بوده یا کسی بر سر کار آمده که حاصل «تکرار می‌کنم» خاتمی است. نمی‌شود «تکرار کرد» ولی عواقب «تکرار کردن» را نپذیرفت.

اینکه آقای خاتمی می‌گوید «مردم که برده نیستند! آدمی را سرکار بیاورید که بتواند کار کند و جواب مردم را بدهد» حدیث نفس است. آیا زمانی که با بی‌عملی وزیر مسکن و شهرسازی، مطالبات مردم در این حوزه انباشته شد و وزیر با افتخار گفت یک مسکن هم نساخته است، آقای خاتمی دیدند و شنیدند؟ اگر دیدید و شنیدید، چرا واکنش نشان ندادید؟ مگر مردم آن زمان برده بودند؟ نمی‌شود چشم را بر روی تورم، افزایش نقدینگی، افزایش پایه پولی کشور، رشد چند صد درصدی قیمت ارز، پشت میز نشستن‌ها و زخم بستر گرفتن‌ها و... در دولت تحت‌الحمایه بست و به گوشه‌ای خزید و حال در تغییر دولت، گارد انتقاد گرفت. کار پسندیده آن بود که بابت آنچه در دولت قبل گذشت، اول کمی عذرخواه همین مردمی که سنگش را به سینه می‌زنید، می‌شدید و درثانی لب به اعتراض و مطالبه می‌گشودید.

رقابت، رهابرد اصلی و همیشگی انقلاب و نظام بوده و هست. دهه‌های 70 و 80 که بخشی از نزدیکان امروز آقای خاتمی و مرحوم هاشمی تفکر «انتخابات محدود و مدیریت شده» را بر روی میز نظام گذاشتند، کسی که مخالف بود و همیشه از مشارکت حداکثری سخن گفته، رهبری نظام بوده و هست. بنابراین، نمی‌توان انگشت اتهام را به سوی نظام گرفت و باز هم مخاطب اول این کلام شخص آقای خاتمی است. نمی‌شود در سال 1388 زیر میز انتخابات 85 درصدی زد و امروز ادای دموکراسی و مردم‌سالاری را درآورد. مردم‌سالاری شیر بی‌یال و دم و اشکم نیست. 16 آذر 1383 و در روز گرامی‌داشت روز دانشجو در دانشگاه تهران، آقای خاتمی به صراحت اعلام کرد: «از اردوگاه اصلاحات صدای پای دشمن به گوش می‌رسد.» نیهی که امروز برای شخص خاتمی بارها و بارها باید تکرار شود. اصلاحات یک جریان متکثر و به تعبیر برخی اصلاح‌طلبان بین‌العباسین، یعنی از عباس عبیدی تا عباس دوزدوزانی است. اینکه طریق عقلای قوم کنار گذاشته شود و با طناب رادیکال‌هایی، همچون تاج‌زاده، حجاریان، عبیدی و... به چاه بروی، خلاف عقل است؛ چون تجربه نشان داده هم این طناب پوسیده است و هم آن چاه ویل و بی‌انتهاست. یعقوب ربیعی

▼ حرف روز تجربه‌ها و عبرت‌های نگرفته از برجام!

اینکه رئیس‌جمهور سابق در دیدار با وزرای دولت قبل مدعی می‌شود برخی در اسفند 1399 یا فروردین 1400 نگذاشتند برجام احیا شود و سبب شدند که در دو سال و نیم گذشته بیش از 100 میلیارد دلار از کف ملت ایران برود، حرف تازه‌ای نیست؛ او در چند سال گذشته بارها چنین موضوعی را مطرح کرده است؛ اما آنچه اهمیت دارد، تصویری است که در ذهن مردم نسبت به این ادعا شکل می‌گیرد. درباره این اظهارنظر آقای روحانی، چند سؤال ساده و روشن وجود دارد.

آیا صرف احیای برجام بدون اینکه انتفاع اقتصادی ملت ایران در آن تضمین شده باشد، ارزشی دارد؟ آیا متن و توافقی که آقای روحانی مدعی آن است در اسفند 1399 یا فروردین 1400 دست‌یافتنی بود، اما برخی نگذاشتند، در آن انتفاع اقتصادی ایران ضمانت شده بود؟ پاسخ به این پرسش منفی است. آیا بعد از آنکه آمریکایی‌ها زیر میز برجام زدند و اروپایی‌ها نیز دچار بی‌عملی شدند و کمترین کاری نکردند، برای ما نباید مهم باشد تا به گونه‌ای متن توافق احیای برجام تهیه شود که لااقل ریسک خروج از برجام افزایش پیدا کند و رئیس‌جمهور بعدی آمریکا کاری نکند که ترامپ به آسانی کرد؟ آیا در متن تهیه شده در اسفند 1399، افزایش ریسک خروج از توافق برای طرف‌های دیگر و به ویژه آمریکا تضمین شده بود؟ اگر یک ایرانی به برجام به مثابه ابزاری برای گشودن گره‌های تحریم می‌نگرد، اما از منظر یک سیاستمدار آمریکایی برجام وضع شده تا علاوه بر کنترل ایران اتمی، راهی برای مهار ایران در سایر مؤلفه‌های قدرت ملی و خاصه قدرت موشکی و منطقه‌ای بیاید. آیا در متن ادعایی آقای روحانی راه مذاکرات موشکی و منطقه‌ای مسدود شده بود؟ پاسخ به این پرسش‌ها نیز منفی است.

اینکه نهاد عالی امنیت ملی تا پیش از شهریور 1401 به دولت آقای رئیسی نیز - بدون تحقق انتفاع اقتصادی - اجازه موافقت با متن توافق هسته‌ای را نداد است، معنایش آن است که منطق این مخالفت‌ها ماهیت منافع ملی دارد و نه موضوعات جناحی و حزبی. در شهریور 1401، ایران با در نظر گرفتن منافع اقتصادی کشور، چارچوب متن احیای برجام را قابل دفاع دیده و آمادگی خود را برای احیای برجام اعلام کرد. اما طرف آمریکایی نخست به دلیل برگزاری انتخابات مجلس رژیم صهیونیستی و میان‌دوره‌های کنگره آمریکا و سپس امید بستن به اغتشاشات داخلی در ایران برای کسب امتیازات بیشتر، موافقت با متن احیای توافق هسته‌ای را به تأخیر انداخت و تا امروز نیز به دلایل گوناگون چنین رفتارهایی از سوی آنها ادامه دارد. به نظر می‌آید، اکنون پاسخ به این پرسش باید مدنظر قرارگیرد که چرا آقای روحانی با آن همه تجربه‌های تلخ و خسارت‌آمیز درباره بدعهدی غرب عبرت نمی‌گیرد و از چنین متنی با این همه نارسایی‌ها دفاع می‌کند؟! عزیز غضنفری

▼ اخبار

سپاه در آب‌های آزاد

روزنامه «خراسان» در تحلیلی نسبت به مأموریت‌های جدید نیروی دریایی نوشت: «نیروی دریایی سپاه قرار است به نوع جدید زیردریایی غدیر و همچنین زیردریایی فاتح که در سازمان صنایع دریایی وزارت دفاع تولید شده‌اند، مجهز شود. زیرسطحی 527 تنی فاتح یک زیردریایی نیمه‌سنگین تلقی می‌شود و تناژ آن در زیر سطح 593 تن است. این زیردریایی از نظر مشخصات عملیاتی بسیار برتر از غدیر بوده و توانایی حرکت در عمق 200 متر را به‌صورت عادی دارد و بیشینه عمق قابل دست‌یابی برای آن نیز 250 متر است. فاتح توان دریانوردی به‌مدت 35 روز را دارد. فاتح از چهار مقرر پرتاب اژدهای 533 میلی‌متری برخوردار است و توانایی حمل 8 مین دریایی را نیز دارد. با تجهیز نیروی دریایی سپاه به زیردریایی‌های سرنشین‌دار قطعاً تسلط و اقتدار این نیرو در خلیج فارس بالاتر خواهد رفت. باید کم‌کم منتظر بیشتر شدن مأموریت‌های سپاه در آب‌های آزاد باشیم.»

تلاش برای مهار بانک‌های سرکش

«فرزین» رئیس کل بانک مرکزی در سی‌وسومین همایش «بانکداری اسلامی» گفته است: «امروز چرا اضافه برداشت بانک‌ها افزایش پیدا کرده است؟ یک دلیل آن است که در دوره‌ای مجلس تصمیم گرفت تمام پول دولت به بانک مرکزی برود، هم اکنون حدود 300 تا 400 همت پولی که نزد بانک‌ها بود، آمده است به بانک مرکزی که قاعدتاً بانک‌ها ناترازی‌شان افزایش پیدا می‌کند. این اتفاق در یک دوره یک تا دو ساله ناترازی بانک‌ها را افزایش می‌دهد و این هزینه اجرای یک سیاست پولی است. در دهه نود تمام اضافه برداشت‌ها را به خط اعتباری تبدیل کردند؛ اما ما هیچ‌گاه چنین کاری را نکردیم، سخت‌گیری کردیم به دلیل اینکه می‌خواستیم یک سیاست انقباضی در کشور اجرایی کنیم. یک سیاستی که بتوانیم جلوی خلق پول مستمر را که در دهه 90 رخ داده، متوقف کنیم؛ به همین دلیل رشد نقدینگی از 40 درصد به 27 درصد رسید.»

سرنخ‌هایی از امام موسی صدر

نشریه سعودی «الشرق الاوسط» در گزارشی نسبت به پرونده پسر قذافی در لبنان و باز شدن گره سرنوشت امام موسی صدر نوشت: «هانیبال قذافی اعتراف کرده برخلاف روایت رسمی لیبی، صدر و همراهانش اصلاً لیبی را ترک نکردند و او در منطقه جنزور در اقامت اجباری قرار داشت. [برای تظاهر به خروج صدر از لیبی]، دو نفر لباس‌های امام موسی صدر و شیخ یعقوب را پوشیدند و با استفاده از گذرنامه آنها از طرابلس به رم رفتند و با گذرنامه خودشان به لیبی برگشتند.» روزنامه الشرق الاوسط در گزارشی در این زمینه از نامه‌نگاری بین محافل قضائی دو کشور در این زمینه پرده برداشت و نوشت: «ساختار قضائی لبنان هفته گذشته نامه‌ای را از «حلیمه عبدالرحمن» وزیر دادگستری لیبی دریافت کرد که اعلام کرده است آمادگی دارد پرونده هانیبال قذافی (پسر معمر القذافی دیکتاتور سابق لیبی) را روی میز مذاکره قرار دهد.»

توانی که گفته نشد

یکی از اهمیت‌های بهره‌برداری از فاز 11 پارس جنوبی از جنبه فنی طرح است؛ چرا که لایه‌های زمین‌شناسی این طرح به قدری پیچیده است که استخراج گاز از آن به راحتی امکان‌پذیر نیست و به فناوری بالایی نیاز دارد. همین موضوع ما را در طول سال‌های گذشته به توان فنی شرکت‌های خارجی وابسته کرده بود. حتی شرکت توتال فرانسه یک بار در ابتدای دهه 80 و یک بار هم در سال 1396 با انعقاد قرارداد، ملزم به توسعه این فاز شد؛ اما به‌دلیل تحریم‌ها حاضر به ادامه همکاری نشد. کار توسعه و بهره‌برداری به‌دست شرکت‌های خارجی انجام نشده و همه ابعاد کار را متخصصان داخلی به سرانجام رسانده‌اند. در واقع، پس از ۲۰ سال آمد و رفت شرکت‌های خارجی، کار طرح توسعه فاز 11 از طریق توان فنی داخلی انجام شد و در نهایت به بهره‌برداری رسید.

▼ اخبار کوتاه

◀ **سر دلبران در حدیث دیگران / تلویزیون سعودی «اینترنشنال»** میزگردی ترتیب داده بود تا پیرامون امامین انقلاب سخن بگوید؛ اما برنامه‌ای که قرار بود در آن تخریب گسترده صورت گیرد، با اظهاراتی همراه شد که سعودی اینترنشنال آن را نمی‌پسندد. کارشناس برنامه امام را باسوادترین حاکم ایران تا به امروز خواند و گفت «کاریزمای آقای خمینی کاری کرد که مردم می‌گفتند «ما همه سرباز توپییم خمینی گوش به فرمان توپییم خمینی!» بر خلاف دوران پهلوی، آقای خامنه‌ای ایمان مطلق به علم و تکنولوژی دارد، به همین دلیل است که سرمایه‌گذاری‌های عظیمی در زمینه‌های نظامی و غیر آن انجام داده‌اند.»

◀ **احتمالاً نشستی داریم / رئیس کمیته روابط خارجی مجلس** نمایندگان آمریکا درباره افشای تهران تایمز درباره رابرت مالی گفت: «این قضیه اخیر سوالات جدی در مورد چگونگی دستیابی ایران به این سند بالقوه معتبر و اطلاعات حساس یا طبقه‌بندی شده دیگری که آنها ممکن است داشته باشند، مطرح می‌کند. نگران هستیم که وزارت خارجه آمریکا نشستی اطلاعاتی داشته باشد.»

◀ **پروژه‌های ایرانی و بانک بریکس / معاون وزیر خارجه** درباره تحولات پس از پیوستن به بریکس گفت: «برای پروژه‌ها می‌توانیم از این بانک امتیازات مالی زیادی بگیریم. همین موضوع برای بانک سازمان همکاری شانگهای وجود دارد. بعد از توافق با عربستان روابطمان با بانک کنفرانس اسلامی برقرار شده و از آن بانک هم می‌شود استفاده کرد.»

◀ **تروریست‌ها می‌روند / خلیل نادری** سخنگوی گروهک تروریستی آزادی کردستان در گفت‌وگو با «الحدث سعودی» گفت: «ایران برای اخراج و خلع سلاح ما اربیل را تحت فشار شدیدی گذاشته است. حکومت مرکزی بغداد مخالف ماست و به دنبال اخراج احزاب کرد از اقلیم است. فعلاً تعهد داده‌ایم که کسی را برای مقابله با ایران مسلح نکنیم.»

◀ **ایران رئیس آسیایی‌ها / وزیر امور خارجه** در دیدار با دبیرکل مجمع گفت‌وگوی آسیا (ACD)، به دبیرکل اطمینان داد ایران در دوره آتی ریاست بر مجمع تمام تلاش خود را برای ارتقای همکاری‌ها و تحقق اهداف مجمع به کار خواهد بست. ریاست مجمع هم‌اکنون بر عهده «بحرین» است و از ماه آینده میلادی به ایران منتقل خواهد شد.

◀ **تحریم‌ها کجاست؟ / از نکات جالب نشست خبری رئیس** جمهوری پرسش خبرنگار المیادین بود، او از رئیس جمهور پرسید «من در افتتاح فاز 11 پارس جنوبی حضور داشتم؛ به عنوان یک خارجی مبهوت شدم؛ این تحریم‌های آمریکایی پس کجاست؟»

◀ **بجنگ تا بجنگیم / «سیدحسین نصرالله»** در هشدار صریح به آمریکایی‌ها گفت: «اگر آمریکایی‌ها بخواهند خودشان بجنگند، خوش آمدید و این نبرد واقعی است که همه معادلات را تغییر می‌دهد.»